

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 256/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen sananvapauden estämisestä uhkailun keinoin

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Joonas Räsänen /sd ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 256/2016 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta kansalaisten oikeusturva toteutuu myös silloin, kun laajamittaista häirintää lietsotaan ulkomailta käsin ja miten hallitus aikoo toimia varmistaakseen, ettei sananvapautta estetä uhkailun ja häirinnän keinoin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kirjallisessa kysymyksessä käsitellään eräässä verkkojulkaisussa julkaistuja kirjoituksia, jotka kysymyksen mukaan ovat loukkaavia, uhkaavia, valheellisia ja rasistisia ja joissa kuvia ja tekstejä on käytetty ilman lupaa. Kirjallisen kysymyksen mukaan toiminta on pyritty turvaamaan toimimalla ulkomailta käsin.

Rikosprosessissa käsiteltäväksi ja viime kädessä tuomioistuinten arvioitavaksi tulee se, onko verkkojulkaisun toiminnassa yksittäisessä tapauksessa syyllistytty rikoksiin, ja jos on, minkälaisiin rikoksiin. Yleisellä tasolla on kuitenkin todettavissa, että rikoslain (39/1889) säännösten mukaan rangaistavia ovat esimerkiksi kiihottaminen kansanryhmää vastaan, kunnianloukkausrikkokset, laiton uhkaus ja tekijänoikeusrikkokset.

Rikosten esitutkinnasta huolehtii esitutkintaviranomainen, jonka on esitutkintalain (805/2011) 3 luvun 3 §:n 1 momentin nojalla toimitettava esitutkinta, kun sille tehdyn ilmoituksen perusteella tai muuten on syytä epäillä, että rikos on tehty. Rikoksen tuleminen poliisin tietoon käytännössä usein edellyttää asianomistajan ilmoitusta. Sellainen ilmoitus on myös välttämätön tutkinnan käynnistämiseksi asianomistajarikoksissa.

Rikoslain 1 luvun säännösten ja esitutkintalain 3 luvun 8 §:n mukaan rikos on tutkittavissa Suomessa ja rikoksentekijä tuomittavissa täällä esimerkiksi silloin, kun rikoksen tunnusmerkistön mukainen seuraus on ilmennyt Suomessa taikka kun rikos on kohdistunut Suomen kansalaiseen tai Suomessa pysyvästi asuvaan, vaikka rikos olisi tehty ulkomailla. Kansainvälisen oikeusavun ja muun rikostutkintayhteistyön sekä rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevien menettelyjen kautta rikosta koskevaa selvitystä on saatavissa muista valtioista ja rikoksesta epäilty luovutettavaksi Suomeen.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 256/2016 vp

Rikostutkinnallisista tavoitteista on erotettavissa se, että tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 185 §:n mukaan käräjäoikeus voi syyttäjän tai tutkinnanjohtajan hakemuksesta taikka sen hakemuksesta, jonka oikeutta asia koskee, määrätä tietoyhteiskunnan palvelun tarjoajan sakon uhalla estämään tallentamansa tiedon saannin, jos tieto on ilmeisesti sellainen, että sen sisällön pitäminen yleisön saatavilla tai sen välittäminen on säädetty rangaistavaksi tai korvausvastuun perusteeksi. Sinällään myös rikoksen esitutkinnan yhteydessä on käytettävissä pakkokeinolain (806/2011) mukaisia pakkokeinoja, joilla rikollista toimintaa voidaan estää ja rikolliseen aineistoon puuttua (esimerkiksi vangitseminen, takavarikko ja etsintä).

Kirjallisessa kysymyksessä esitettyjen tietojen perusteella ei ilmene, että lainsäädännössä tai rikostorjunnallisissa menettelyissä olisi puutteita. Oikeusministeriön kuten muidenkin ministeriöiden on kuitenkin seurattava hallinnonalansa lainsäädännön toimivuutta ja tarvittaessa ryhdyttävä lainsäädäntötoimenpiteisiin.

Helsingissä 17.5.2016

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström